

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222200933
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8222200933.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: Mgr. H. F., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v L., na ul. T. č. XXX/XX, právne zastúpenej: Sidor a partneri, s.r.o., so sídlom v Hlohovci, na ul. Železničnej č. 4/A, IČO: 52 635 970, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom v Piešťanoch, na ul. Teplickej č. 7434/147, IČO: 36 234 176, právne zastúpenému: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom v Trenčíne, na ul. 1. mája č. 173/11, IČO: 47 234 679, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 30.09.2022 č.k. 6Csp 29/2022-88, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyni sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 500 eur. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že v prejednáwanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadostučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takému porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

3. Inštitút primeraného finančného zadostučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry Európskeho Súdneho dvora a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

4. Žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie svojich práv ustanovených osobitným predpisom v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2Csp 64/2020. V predmetnom konaní sa žalobkyňa od žalovaného domohla vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 2.065,66 eur na skutkovom a právnom základe, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi stranami sporu neobsahovala

obligatórne náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) a k) Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Uvedená vada zmluvy o spotrebiteľskom úvere spôsobila, že predmetný úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. a) Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Závery tohto rozhodnutia boli na základe odvolania podaného žalovaným potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 12.04.2022 č.k. 3CoCsp 50/2021-285. Žalobkyňa teda relevantným spôsobom preukázala porušenie zákonnej povinnosti dodávateľa poskytnúť spotrebiteľský úver v súlade s právnymi predpismi, predovšetkým v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a bez neprijateľných a teda neplatných zmluvných podmienok a od spotrebiteľa nevyžadovať tú časť plnenia, na ktoré pre neplatnosť konkrétnych zmluvných podmienok nemá nárok. Žaloba je preto čo do základu nároku žalobkyne dôvodná.

5. Keďže výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Z hypotézy právnej normy v časti, na základe ktorej možno priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (Zákomom o ochrane spotrebiteľa) a osobitnými predpismi zodpovedá, jednoznačne vyplýva podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanoveného Zákomom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi spotrebiteľom.

6. Vyhodnotiac všetky okolnosti prípadu, súd prvej inštancie považoval za primerané požadované finančné zadosťučinenie vo výške 500 eur v zmysle § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Bral do úvahy tú skutočnosť, že dodávateľ pripravil zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá nemala všetky náležitosti v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný vo vzťahu k žalobkyni požadoval zaplataenie aj tej časti nároku, na ktorý nemal nárok a táto sa až následne súdnou cestou domohla vrátenia tejto časti titulom bezdôvodného obohatenia. Preto pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ako nemajetkovej ujmy, súd považoval za dôvodné zohľadňovať satisfakčnú, ale hlavne tiež sankčnú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia, ktorej podstatou je odradiť dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči spotrebiteľovi. Celková suma 500 eur ako finančné zadosťučinenie je primeraná pre dovŕšenie satisfakcie porušených práv žalobkyne ako spotrebiteľa a súčasne popri judikovanej povinnosti na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyni, žalovaného sankcionuje tak, že svojim účinkom prispieva k upusteniu od uplatňovania obdobných nekalých praktík voči iným spotrebiteľom. Vzhľadom na konkrétne okolnosti súdnej veci tak priznaná suma 500 eur zodpovedá zákonom akcentovanej ochrane spotrebiteľa a má aj dostatočnú sankčnú funkciu, aby žalovaný od obdobného konania v budúcnosti upustil. Vo veci 2Csp 64/2020 Okresného súdu Bardejov bol dodávateľ označený za účastníka zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorý nepostupoval s odbornou starostlivosťou a predstrel žalobkyni formulovanú zmluvu, ktorú vopred sám pripravil. Dodávateľ ako subjekt podnikajúci v oblasti poskytovania úverov, má poznať zákonnú úpravu poskytovania úverov vrátane všetkých náležitostí, ktoré zákon stanovuje, pričom ním vopred pripravená formulárová zmluva neobsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti, čo žalobkyňa ako spotrebiteľ ovplyvniť nemohla a zároveň dodávateľom pripravená zmluva obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky. Vzhľadom k uvedenému súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 500 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia.

7. Podľa konštantnej judikatúry tak národných ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá je nastolená. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania.

8. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanoveniami § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p.

9. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že základné ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, o ktoré opiera žalobkyňa svoj nárok na priznanie finančného zadosťučinenia, vyžaduje splnenie niekoľkých podmienok zo strany žalobkyne. Predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie je, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Spotrebiteľove práva a povinnosti však úverovou zmluvou uzatvorenou so žalovaným neboli žiadnym spôsobom poškodené, spotrebiteľ žiadne poškodenie práv neprezentoval. Predmetom konania vedeného pod sp. zn. 2Csp 64/2020 bolo výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia, o ktorom rozhodol konajúci súd vydaním rozsudku, čo v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností. Ďalšou podmienkou, ktorú je potrebné v zmysle zákonného ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa splniť, je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Okrem toho nestačí len samotné porušenie zákona č. 250/2007 Z.z., ale súčasne aj porušenie práv alebo povinností ustanovených inými predpismi. Žalobkyňa vo svojej žalobe neuviedla, akým spôsobom mal žalovaný práva alebo povinnosti žalobkyne ako spotrebiteľa poškodiť. Obmedzil sa len na konštatovanie, že uzatvorená úverová zmluva nemá náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo však nemožno považovať za porušenie práv a povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa, nakoľko pre spotrebiteľa by z toho vyplynula len výhoda, že poskytnutý úver je pre neho bezúročný a bez poplatkov.

10. Pokiaľ ide o spochybňovanú náležitosť úverovej zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z., v tejto súvislosti sa poukázalo na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.11.2021 v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo 69/2020. Ohľadne záležitosti uvedenia predpokladov výpočtu RPMN sa poukázalo na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.02.2021 vo veci vedenej pod sp. zn. 7Cdo 183/2020. Aj s poukazom na tieto rozhodnutia Najvyššieho súdu je potrebné ustáliť, že náležitosti úverovej zmluvy v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f) a k) boli uvedené správne a v súlade so zákonnou úpravou. Žalobkyňa preto žiadna ujma reálne nevznikla. Splácala len to, na čo sa zmluvným vzťahom vedome a dobrovoľne zaviazala. Pokiaľ došlo následne k vyhláseniu úverovej zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov a žalobkyňa sa uhradené úroky a poplatky vrátili, bola to pre ňu výlučne výhoda, s ktorou ani hypoteticky pri uzatváraní zmluvy nepočítala. Naopak, ujmu to predstavovalo pre žalovaného, lebo prišiel o zisk, ktorý má pri uzatvorení zmluvy dojednaný.

11. Zo samotného pojmu primeraného finančného zadosťučinenia vyplýva nevyhnutnosť jeho primeranosti vo vzťahu k porušenej povinnosti. Jeho cieľom má byť nastolenie akejkoľvek rovnováhy v dôsledku porušenej povinnosti, ktorá spotrebiteľovi mala spôsobiť škodu. Pokiaľ však súd vyhlásil úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu chýbajúcich náležitostí, žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla, práve naopak, získala výhodu bezúročného a bezpoplatkového úveru, ktorý by mu neposkytla žiadna banka, ani iná inštitúcia. Ak by na základe takejto skutočnosti malo byť spotrebiteľovi priznané ešte aj primerané finančné zadosťučinenie, výklad právnej normy § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. nie je správne aplikovaný.

12. Pokiaľ aj súd v predchádzajúcom rozsudku vyhodnotil úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov, žalobkyňa mohla potenciálne vzniknúť len ujma za zaplatené úroky. Táto ujma jej už bola nahradená plnením na základe rozsudku v konaní vedenom pod sp. zn. 2Csp 64/2020. Iná ujma žalobkyne nevznikla, žalobkyňa ju v žalobe neuviedla, ani inak nešpecifikovala. Je preto nedôvodné a neadekvátne zamieňať inštitút bezdôvodného obohatenia s inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia. Pri priznaní ešte aj ďalšieho umelo navýšeného primeraného finančného zadosťučinenia by sa z poskytnutia úverov stala príjmová činnosť pre spotrebiteľov, ktorým by sa ešte aj platilo za poskytnutie úveru.

13. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany, ktorú žalovaný považuje za splnenú už ukrátením veriteľa o úroky a poplatky v prípade vyhlásenia úverovej zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. Účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od nekalých praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu. Preto vyplatenie žalovanej sumy vo výške 500 eur považuje žalovaný za nedôvodné, nepreukázané a v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca primeraným finančným zadosťučinením

sledoval. Žalovaný počas celého trvania úverového zmluvného vzťahu od žalobkyne požadoval len plnenie zmluvných povinností, ku ktorým sa slobodne a vážne zaviazala pri podpise zmluvy. Takéto konanie jednoznačne nemožno vyhodnotiť ako porušenie práv a povinností žalobkyne zo strany žalovaného, ktoré by zakladalo nárok na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia.

14. Žalobkyňa navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

15. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

16. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

17. Pokiaľ ide o žalovaným namietané primerané finančné zadosťučinenie, v tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa, nie je Občiansky zákonník, ale Zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

18. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

19. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

20. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

21. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností ustanovenej

Zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, zakladajúca právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie, je naplnená nielen vtedy, ak súd vysloví porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi v akomkoľvek rozhodnutí v prospech spotrebiteľa, ale aj vtedy, ak tak urobí vo forme konštatovania porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej.

22. Podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti je dokonca daná i pri konštatovaní porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej, čo priamo vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.05.2022 vydaného vo veci 3Cdo 31/2020.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 30.01.2019 sp. zn. 6Cdo 127/2017 uviedol, že ust. § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávateľia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

24. V ďalšom rozhodnutí vydanom vo veci 4Obdo 45/2012 z 24.06.2013 Najvyšší súd Slovenskej republiky zaujal názor, že pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa.

25. Z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov nevyplýva, že spotrebiteľ musí uplatniť porušenie svojho práva len podaním žaloby a že uplatnením práva už nie je obrana spotrebiteľa ako žalovaného v súdnom spore. Pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 vety tretej Zákona o ochrane spotrebiteľa sa úspech spotrebiteľa viaže na uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti z tohto alebo osobitného zákona. Miera úspešnosti, či neúspešnosti sporovej strany nie je pre vznik nároku rozhodujúca. Cieľom tohto ustanovenia je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Nezáleží na tom, či aj spotrebiteľ prípadne porušil niektoré svoje povinnosti voči dodávateľovi a prípadne v akej miere sa tak stalo. Uvedené priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13.12.2022 vydaného vo veci 9Cdo 324/2020.

26. Pre priznanie práva na zadosťučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2022 sp. zn. 7Cdo 92/2021 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 4/2022 pod č. 48).

27. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Žiadnu inú podmienku, t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi voľa privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia) je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie, či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritéria, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

28. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma, v prejednávanej veci k vzniku ujmy na

strane žalobkyne bez akýchkoľvek pochybností došlo. Žalovaný napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru prijal od žalobkyne i plnenie, na ktoré mu nárok nevznikol. Bezdôvodné obohatenie sa žalovaného nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Konanie vo veci 2Csp 64/2020 na Okresnom súde Bardejov trvalo od 07.08.2020, kedy bola žaloba podaná na súde a bolo ukončené rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 12.04.2022 č.k. 3CoCsp 50/2021-285. V tomto časovom úseku bola žalobkyňa bezdôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý sa snažil na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť.

29. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 500 eur, tak ako to určil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie predstavuje určitú satisfakciu za stav, ktorý musela žalobkyňa v dôsledku konania žalovaného dlhodobo trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní úverovej zmluvy závadne konal.

30. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

31. Zároveň úspešnej žalobkyni bola priznaná i náhrada trov odvolacieho konania v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p.

32. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).